

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ODLUKE O IZMJENI ODLUKE O POREZIMA GRADA SLAVONSKOG BRODA

I. PRAVNI OSNOV

Odredbom članka 29. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ("Narodne novine" broj 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07 i 73/08 i 25/12– u daljnjem tekstu: Zakon) utvrđeno je, pored ostalog, da su vlastiti izvori sredstava općina i gradova (jedinica lokalne samouprave) općinski odnosno gradski porezi.

Člankom 30. Zakona propisano je da općine i gradovi mogu uvesti slijedeće poreze: prirez porezu na dohodak, porez na potrošnju, porez na kuće za odmor, porez na tvrtku ili naziv i porez na korištenje javnih površina.

Člankom 30.a Zakona propisano je da općina odnosno grad mogu obveznicima poreza na dohodak sa svog područja propisati plaćanje prireza porezu na dohodak i to: općina po stopi do 10%, grad ispod 30.000 stanovnika po stopi do 12%, grad iznad 30.000 stanovnika po stopi do 15%, a Grad Zagreb po stopi do 30%. Nadalje, navedenim člankom propisano je da se prirez porezu na dohodak plaća po stopi koju utvrdi općina ili grad, te da pripada općini ili gradu na području kojih je prebivalište ili uobičajeno boravište obveznika prireza.

Prirez porezu na dohodak po sadašnjoj poreznoj stopi od 8% utvrđen je Odlukom o porezima Grada Slavenskog Broda ("Narodne novine" broj 119/01, 07/02), koju je Gradsko vijeće Grada Slavenskog Broda donijelo na 6. sjednici dana 05. prosinca 2001. godine, te se od tada stopa prireza na porez na dohodak nije mijenjala. Sada je na snazi Odluka o porezima Grada Slavenskog Broda (NN36/10, 14/11), koja ima nepromijenjenu stopu prireza od 8%.

II. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA IZMJENA ODLUKE

Nepovoljna gospodarska kretanja koja su, prvenstveno kao posljedica svjetske gospodarske krize, od 2009. godine zahvatila hrvatsko gospodarstvo, nastavljena su i u nekoliko prethodnih godina. Nakon stagnacije u 2011. godini, tijekom 2012. godine ponovno je zabilježen pad ekonomske aktivnosti, pa je BDP ponovno zabilježio negativnu stopu od 2%. Ovakav negativan trend pada BDP nastavljen je i u 2013. godini. Slaba gospodarska aktivnost tijekom 2012. godine utjecala je na nastavak nepovoljnih kretanja na tržištu rada, kada je prosječan broj nezaposlenih iznosio 324.323., što predstavlja povećanje nezaposlenih za 6,2% u odnosu na 2011. godinu. U 2013. godini takav trend se nastavlja.

Navedena nepovoljna gospodarska kretanja ogledaju se u prikupljanju prihoda gradskog proračuna koji bilježe pad na međugodišnjoj razini, a odražavaju se u najvećoj mjeri na ostvarenje prihoda od poreza, osobito prihoda od poreza na dohodak kao najznačajnijeg prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: JLP(R)S).

Na pad prihoda od poreza na dohodak dodatni utjecaj imala je primjena Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine" 80/10) kojim su od 1.7.2010. godine promijenjene porezne stope poreza na dohodak te razrezi za primjenu stopa, čime je nastavljen trend smanjenja prihoda od poreza na dohodak JLP(R)S.

U odnosu na 2009. godinu kada je prihod od poreza i prireza na dohodak iznosio bez prihoda od dodatnog udjela i potpora izravnjanja za decentralizirane funkcije 79.696.054 kn, isti prihod u 2012. smanjen je na 64.057.330,00 kn, što predstavlja smanjenje za 17%, odnosno za više od 15,5 milijuna kuna. Porez i prirez na dohodak čine polovinu proračuna i najznačajniji su izvor prihoda Grada.

Također treba navesti da su na smanjenje prihoda JLP(R)S svakako imale utjecaj i odredbe Zakona o izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ("Narodne novine" broj 132/2006) kojima su od 1. siječnja 2007. godine JLP(R)S izgubile dotadašnji udio u prihodu od poreza na dobit koji je izmjenama Zakona u cijelosti pripao Državnom proračunu. Prije ovih izmjena proračun Grada Slavenskog Broda je ostvario prihod od poreza na dobit u 2006. godini u iznosu od 5,5 mil. kuna.

U vremenu trajanja negativnih kretanja potrebno je djelovati kako na rashodnu tako i na prihodnu stranu proračuna s ciljem da se javne financije usklade s realnim mogućnostima.

Slijedom navedenog, tijekom nekoliko prethodnih godina u Gradu Slavenskom Brodu poduzeto je niz mjera s ciljem suzbijanja učinaka krize i osiguravanja stabilnosti i likvidnosti javnih financija, koje su stvorile polazišnu osnovu za izradu prijedloga proračuna za naredno razdoblje te za definiranje politike postupanja u recesijskom razdoblju. To su, prije svega, nastavak smanjenja proračunske potrošnje u svim gradskim upravnim tijelima i na svim proračunskim stavkama gdje je štednja moguća, a da se pritom redovno funkcioniranje Grada ne dovede u pitanje. Nadalje, to je osiguravanje iste ili veće razine stečenih prava za građane socijalno lošijeg materijalnog stanja, te usklađivanje realizacije investicijskih projekata sa smanjenim proračunskim mogućnostima.

Istovremeno sa smanjenim poreznim prihodima Zakonima i odlukama grad će ostati i bez dijela prihoda za naknadu za vodu i odvodnju koji su Zakonom o vodama ukinuti čime Grad Slavenski Brod gubi daljnjih 1,5 milijun kn prihoda. Također, Uredbom o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2013. i odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2013. godini utvrđeno je da se ona iz godine u godinu smanjuju a ne uzima se u obzir ekonomska i gospodarska situacija u Slavenskom Brodu niti minimalne potrebe brodskih osnovnih škola (drastična poskupljenja energenta, stalna usavršavanja i seminari na zahtjev Agencije, inspekcijski nadzori i pridržavanja različitih uredbi i zakona koja se donose tijekom godine-zaštita na radu, DD zaštita, HACAP elaborati, potreba za sve češćim tekućim održavanjem starih zgrada...). U odnosu na 2011. godinu Grad je dobio 3,5 milijuna kuna manje za decentralizirane funkcije osnovnih škola, a za javnovatrogasne postrojbe također prihodi manji za više od 800 tisuća kuna. Zakonima se gradovima nameću sve veće obveze, a bez jasno definiranih izvora prihoda kojima bi se povećane obveze, kao i materijalni rashodi zbog poskupljenja energenata mogli financirati.

Nadalje, treba naglasiti da je Grad Slavenski Brod nije mijenjao stopu prireza na porez na dohodak od 2001. godine, te da Grad je do sada imao nižu stopu prireza u odnosu na druge gradove iste veličine u Republici Hrvatskoj.

Budući da se u proračunu Grada Slavenskog Broda, zbog pada gospodarske aktivnosti i pada zaposlenosti bilježi pad prihoda od poreza na dohodak, prijedlogom Odluke o izmjenama odluke o porezima Grada Slavenskog Broda predlaže se povećanje stope prireza porezu na dohodak sa stope od 8% na stopu od 12%, odnosno u okviru predviđenom Zakonom, kako bi se barem djelomice kompenzirao pad općih prihoda.

Procjenjuje se da bi se povećanjem stope prireza, uz očekivanu naplatu prihoda od poreza na dohodak na razini ove godine, ostvarili dodatni godišnji prihodi s osnove povećane stope prireza porezu na dohodak za oko 4 mil. kuna.

Mjera povećanja prireza temelji se na solidarnosti jer će građani s minimalnim plaćama uplaćivati tek 0,9 kuna više, a oni s prosječnom plaćom od 5.400,00 kn, uplaćivat će veći prirez za 30 kn. Porezni obveznici s prosječnom plaćom i koeficijentom porezne olakšice 2,2(dvoje djece) plaćali bi po novoj stopi 7 kuna više prireza, dok oni s minimalnim plaćama nemaju obvezu niti nakon povećanja stope prireza.

Pročelnica:
Ksenija Knežević, dipl.oec.